

Právní nástupce tělovýchovné jednoty

Určení tělovýchovné jednoty jako právního nástupce organizace uvedené v § 2 zákona č. [68/1956](#) Sb. nepřekáží okolnost pozdější (po 30.6.1990) registrace proto, že tímto dnem (k němuž měl zaniknout její předchůdce) tato tělovýchovná jednota jako subjekt práva nezanikla, ale byla nositelkou, byť od Českého svazu tělesné výchovy odvozené (§ 6 odst. 2 písm. e/ zákona č. [83/1990](#) Sb.), způsobilosti mít práva a povinnosti.

Určení tělovýchovné jednoty jako právního nástupce organizace uvedené v § 2 zákona č. [68/1956](#) Sb. nepřekáží okolnost pozdější (po 30.6.1990) registrace proto, že tímto dnem (k němuž měl zaniknout její předchůdce) tato tělovýchovná jednota jako subjekt práva nezanikla, ale byla nositelkou, byť od Českého svazu tělesné výchovy odvozené (§ 6 odst. 2 písm. e/ zákona č. [83/1990](#) Sb.), způsobilosti mít práva a povinnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky p.zn. 20 Cdo 1560/2000, ze dne 30.1.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně České obce sokolské proti žalovaným 1/ Českému svazu tělesné výchovy, zastoupenému advokátem, a 2/ Tělovýchovné jednotě T. H., o navrácení majetkových práv, vedené u Okresního soudu v Trutnově pod sp. zn. 6 C 1096/92, o dovolání prvního žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.10.1999, č.j. 24 Co 249/98 - 181, tak, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.10.1999, č.j. 24 Co 249/98 - 181, se v měnicím výroku pod bodem I. odst. 1., jímž byla prvnímu žalovanému uložena povinnost uzavřít s žalobkyní dohodu o navrácení majetkových práv k uvedeným nemovitostem, zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací krajskému soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Odvolací soud (kromě jiného) změnil výrok, jímž soud prvního stupně zamítl žalobu vycházející ze zákonů č. [173/1990](#) Sb. a č. [232/1991](#) Sb. proti prvnímu žalovanému, a uložil mu povinnost uzavřít dohodu o navrácení majetkových práv k nemovitostem, které označil. Oproti soudu prvního stupně, odkazuje na názor vyjádřený v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. Odon 4/93/Fa, totiž dovedl, že pro majetkovou restituci byla splněna i podmínka, aby původní sokolská tělocvičná jednota byla vlastníkem sporných nemovitostí před 31.3.1948. Jinak se s ním ztotožnil v určení osoby povinné, za niž pokládal prvního žalovaného proto, že byla-li druhá žalovaná registrována ministerstvem vnitra jako „subjekt práva“ až dne 14.6.1994, nemohla se stát nástupcem zaniklého ČSTV, a se zřetelem k blokačnímu ustanovení § 2a zákona č. [247/1991](#) Sb. nebylo ani možné na ni dotčený majetek převést.

Ve včasném dovolání směřujícím do výroku, jímž bylo žalobě vyhověno, první žalovaný (zastoupen

advokátem) namítl, že rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, a to v otázce, kdo je subjektem pasivně legitimovaným (§ 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř.). Poukázal na konstatní rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, jejíž součástí je v obdobných případech názor, že povinnou osobou je příslušná tělovýchovná jednotka, nikoli Český svaz tělesné výchovy.

Žalobkyně ve vyjádření k dovolání navrhla, aby dovolání bylo jako podané neoprávněnou osobou odmítnuto, neboť - ačkoli je v něm uvedeno, že jde o dovolání prvního žalovaného - podala je žalovaná druhá, která „je pod ním podepsána“. Poté, co první žalovaný tento rozpor odstranil, žalobkyně požadavek odmítnutí dovolání odůvodnila tím, že doplňující podání bylo učiněno po lhůtě stanovené v § 240 o.s.ř.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (to jest podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 1.1.2001 - dále jen „o.s.ř.“).

Ve vztahu k námitce žalobkyně je namístě uvést, že není důvod k pochybnostem o tom, kdo podal dovolání. Jako dovolání prvního žalovaného („Českého svazu tělesné výchovy“) je výslovně označeno v záhlaví, jakož i posléze v textu, a připojená plná moc pro advokáta byla vystavena rovněž prvním žalovaným. Pod textem dovolání je sice uvedena žalovaná druhá, první žalovaný však následným podáním tento údaj opravil (vysvětluje jej administrativním pochybením), a to zjevně ve smyslu převažující logiky původního textu. Vada původního podání ve smyslu rozporně označeného subjektu, který jej učinil, tím byla definitivně odstraněna, a to s účinky působícími ex tunc (srov. § 43 o.s.ř.). Argument, že dovolání bylo podáno subjektem neoprávněným resp. opožděně, tedy neobstojí.

Dovolání prvního žalovaného je přípustné, jelikož směřuje proti výroku rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé (§ 238 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.), a opírá se o způsobilý dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř., kterým lze namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Ve smyslu ustanovení § 242 odst. 3 o.s.ř. posuzuje dovolací soud z úřední povinnosti vady vyjmenované v § 237 o.s.ř., a je-li dovolání přípustné, i jiné vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; jinak je vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně toho, jak byl dovolatelem obsahově vymezen. Jelikož uvedené vady tvrzeny nebyly a ze spisu se nepodávají, je předmětem dovolacího přezkumu posouzení, zda je správný závěr odvolacího soudu, že první žalovaná - ve smyslu dotčených restitučních předpisů - je osobou k navrácení odňatých majetkových práv povinnou.

Podle ustanovení § 2 zákona č. [173/1990](#) Sb. ve znění zákona č. [247/1991](#) Sb. (dále jen zákona č. [173/1990](#) Sb.) platí, že majetková práva dobrovolných organizací, která jim byla odňata zákony č. 187/1949 Sb., č. 71/1952 Sb. a č. [68/1956](#) Sb., se navracejí dle stavu ke dni 31.3.1948 Československé obci sokolské a ostatním znovu vzniklým dobrovolným organizacím, které uplatní své nároky u právního nástupce organizace uvedené v § 2 zákona č. [68/1956](#) Sb. do 31.12.1991. Bližší

úpravu podmínek a způsobu navrácení těchto majetkových práv obsahuje zákon č. [232/1991](#) Sb. ve znění zákona č. [312/1991](#) Sb. (dále jen zákon č. [232/1991](#) Sb.), který shodně upravuje i osobu oprávněného a povinného subjektu (§ 1 odst. 2 a § 2 odst. 1).

Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 24.10.1996, sp. zn. 3 Cdon 1172/96, uveřejněném pod č. 34/1997 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i v mnoha rozhodnutích dalších, vyslovil právní názor, že povinnou k navrácení majetkových práv ve smyslu § 2 zák. č. [173/1990](#) Sb. a § 2 odst. 1 zák. č. [232/1991](#) Sb. je osoba povolána jako nástupnická organizace Československého svazu tělesné výchovy vzhledem k jeho zániku na základě usnesení mimořádného sjezdu ze dne 25.3.1990, a to ve vztahu k tímto usnesením určenému majetku resp. majetkovým kritériím.

Určení tělovýchovné jednoty jakožto právního nástupce organizace uvedené v § 2 zákona č. [68/1956](#) Sb. nepřekáží okolnost pozdější (po 30.6.1990) registrace proto, že tímto dnem (k němuž měl zaniknout její předchůdce) tato tělovýchovná jednota jako subjekt práva nezanikla, ale byla nositelkou, byť od Českého svazu tělesné výchovy odvozené (§ 6 odst. 2 písm. e/ zákona č. [83/1990](#) Sb.), způsobilosti mít práva a povinnosti (srov. usnesení Vrchního soudu ze dne 21.6.1993, 7 Cmo 18/92, uveřejněné pod č. 15 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1995).

To, že se Český svaz tělesné výchovy registroval - na rozdíl od tělovýchovné jednoty - před 30.6.1990, samo o sobě jeho právní nástupnictví po zaniklém Československé svazu tělesné výchovy nezdůvodňuje, není-li řečeno, jaká kritéria nástupnictví, stanovená usnesením mimořádného sjezdu ČSTV ze dne 25.3.1990, by mu mohla svědčit. Toto usnesení totiž nástupnictví Českého svazu tělesné výchovy (jehož tehdy platné stanovy samostatnému vlastnictví tělovýchovných jednot nebránily) ve vztahu k majetku, jenž byl „zapsán ve prospěch tělovýchovné jednoty u příslušného orgánu“, výslovně vyloučilo, a o takový majetek - jak vyplývá z obsahu spisu - v dané věci šlo. I tyto závěry Nejvyšší soud uplatnil mnohokrát, jsou zmíněny již v odůvodnění publikovaného judikátu R 34/1997, a rozvedeny v mnoha rozhodnutích dalších.

Nejvyšší soud nepřehlídí, že v celku jeho někdejší rozhodovací praxe existoval i názor jiný (srov. sp. zn. 3 Cdon 1076/96); je však názorem ojedinělým, a překonaným - nejpozději publikací zmíněného rozsudku sp. zn. 3 Cdon 1172/96 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

Odlisný názor, jež i Ústavní soud ČR zahrnul do odůvodnění jednoho ze svých nálezů (ze dne 4.2.1998, sp. zn. II. ÚS 19/97, na který poukázal odvolací soud), je situován na samém okraji problematiky, již se dotýká zde posuzovaná ústavní stížnost (otázky aktivní legitimity České obce sokolské), a předmět do právní věty publikované ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu České republiky (svazek 10, ročník 1998 - I. díl, str. 105) nemá žádný. Nejvyšší soud je přesvědčen, že výklad, který v otázce určení povinné osoby konstantně podává, je ústavně konformní rovněž (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 19.10.1998, sp. zn. II. ÚS 237/97, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazku 12, ročník 1998 - III. díl, pod č. 125), a význam (závaznost) shora citovaného nálezu z pohledu ústavněprávních aspektů věci tím není nikterak zpochybněn.

Z uvedeného plyne, že právní názor, na kterém odvolací soud založil výsledek sporu mezi žalobkyní a prvním žalovaným, je nesprávný, a dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. tudíž dovolatel uplatnil právem. Důsledně tomu nemůže být rozsudek odvolacího soudu (v napadené části) posouzen

jako - ve smyslu § 243b odst. 1 o.s.ř. - správný, a Nejvyššímu soudu nezbylo, než jej podle téhož ustanovení zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)